

Procjena sigurnosti javnih okupljanja u gradu Splitu od 2013. do 2018.

Bradarić Šljujo, Jakov

Master's thesis / Diplomski rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, University Department for Forensic Sciences / Sveučilište u Splitu, Sveučilišni odjel za forenzične znanosti**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:227:889989>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-20**

SVEUČILIŠTE
U
SPLITU

SVEUČILIŠNI
ODJEL ZA
FORENZIČNE
ZNANOSTI

Repository / Repozitorij:

[Repository of University Department for Forensic Sciences](#)

UNIVERSITY OF SPLIT

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

**SVEUČILIŠTE U SPLITU
SVUČILIŠNI ODJEL
ZA FORENZIČNE ZNANOSTI**

FORENZIKA I NACIONALNA SIGURNOST

DIPLOMSKI RAD

**PROCJENA SIGURNOSTI JAVNIH OKUPLJANJA U GRADU
SPLITU OD 2013. DO 2018.**

JAKOV BRADARIĆ-ŠLJUJO

Split, rujan, 2019.

**SVEUČILIŠTE U SPLITU
SVEUČILIŠNI ODJEL
ZA FORENZIČNE ZNANOSTI**

FORENZIKA I NACIONALNA SIGURNOST

DIPLOMSKI RAD

**PROCJENA SIGURNOSTI JAVNIH OKUPLJANJA U GRADU
SPLITU OD 2013. DO 2018.**

Mentor: prof.dr.sc. Josip Kasum

Student: Jakov Bradarić-Šljujo

Matični broj studenta: 409/2017

Split, rujan, 2019.

Rad je izrađen u sklopu kolegija Korporativna sigurnost pod mentorstvom prof.dr.sc. Josipa Kasuma, dok je istraživanje provedeno temeljem odobrenog korištenja dijela službene statistike Ministarstva unutarnjih poslova.

Datum predaje diplomskog rada : 10. rujna 2019.

Datum prihvaćanja rada : 11. rujna 2019.

Datum usmenog polaganja : 16. rujna 2019

Povjerenstvo:

- 1.* Doc. dr. sc. Toni Perković
- 2.* Dr. sc. Marko Perkušić
- 3.* Prof. dr. sc. Josip Kasum

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. JAVNA OKUPLJANJA U RH – PRAVNA REGULATIVA	2
2.1. Ustav Republike Hrvatske.....	5
2.2. Kazneni zakon	5
2.3. Zakon o javnom okupljanju.....	6
2.4. Zakon o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima i Zakon o policijskim poslovima i ovlastima.....	7
2.5. Prijava javnog okupljanja i rad u pripremi.....	9
2.5.1. Prijava javnog okupljanja.....	13
2.5.2. Prosvjed i mirna javna okupljanja.....	14
2.6. Sigurnost na javnim okupljanjima.....	15
2.6.1. Uloga organizatora	16
2.6.2. Policija na javnim okupljanjima.....	17
2.6.3. Primjer Plana osiguranja	18
3. CILJ RADA	27
4. MATERIJALI I METODE	28
4.1. Izvori podataka.....	28
4.2. Instrument istraživanja	28
4.3. Metode istraživanja	28
5. REZULTATI	29
5.1. Broj održanih javnih okupljanja 2013.-2018. u Splitu.....	29
5.2. Broj izgreda na javnim okupljanjima u Splitu	30
5.3. Uporaba sredstva prisile na javnim okupljanjima u Splitu	31
5.4. Nastradali građani na javnim okupljanjima u Splitu.....	32
5.5. Ozlijeđeni policijski službenici na javnim okupljanjima u Splitu.....	33

5.6. Podnijete kaznene prijave tijekom javnim okupljanja u Splitu.....	34
5.7. Podnijete prekršajne prijave tijekom javnim okupljanja u Splitu	35
6. RASPRAVA	36
7. ZAKLJUČAK.....	38
8. LITERATURA	39
9. SAŽETAK.....	41
ABSTRACT	42
10. ŽIVOTOPIS.....	43
11. IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI.....	44

1. UVOD

Ovaj rad sastoji se od sedam logički povezanih poglavlja.

U prvom tj. uvodnom poglavlju predstavljaju se uvodna razmatranja o proučavanoj problematici.

Drugo poglavlje donosi komparativnu analizu pravnih propisa bitnih u primjeni kod javnih okupljanja. Javna okupljanja, njihova prijava i sigurnost također su obuhvaćeni u ovom poglavlju. U ovom poglavlju analizira se pravna regulativa Republike Hrvatske. Tako se posebno kreće od Ustava Republike Hrvatske. Također se povezuje uloga Kaznenog zakona u povezivosti s istraživanom problematikom. Posebno se obrađuje prijava javnog okupljanja, te uloga policijskih vlasti i pridijeljenim procesima.

Treće poglavlje donosi kratak pregled cilja provedenih istraživanja i same izrade ovog rada.

Četvrto poglavlje donosi analizu primijenjenih metoda i alata u izradi ovoga rada. Tako se posebno navode raspoloživi izvori podataka, primijenjeni instrumenti istraživanja, te korištene znanstveno istraživačke metode.

U petom poglavlju provodi se analiza prikupljenih podataka u povezivosti s brojem održanih javnih okupljanja u gradu Splitu u vremenskom razdoblju od 2013. do 2018. U promatranom razdoblju utvrđuje se broj izgreda, količina uporabe sredstava prisile, broj nastradalih građana, broj ozlijeđenih policijskih službenika, kao i broj podnijetih kaznenih i prekršajnih prijava.

Rezultati provedenog istraživanja pregledno se prikazuju u petom poglavlju.

Rasprava o analiziranoj problematici se provodi u šestom poglavlju.

Na kraju rada se nalazi zaključak kao sinteza istraženog i prikazanog u ovom radu.

2. JAVNA OKUPLJANJA U RH – PRAVNA REGULATIVA

Pravno okupljanje često se percipira kao „*instrument izražavanja nezadovoljstva i potencijalni uzrok nereda i problema, a ne kao korištenje temeljnog ljudskog prava i slobode kojima je svrha poticati javnu raspravu i doprinositi demokratskom i inkluzivnom društvu. Nametanjem različitih ograničenja derogira se pravo na javno okupljanje, što može imati ozbiljne posljedice na dosegnuti stupanj razvoja tog prava, pogotovo uzevši u obzir stoljeća njegova mukotrpnog razvitka i proces koji je bio nužan da bi ono postojalo u današnjem obliku kao demokratsko sredstvo izražavanja stavova i zahtijevanja društvenih promjena.*“

[1] Pravo na javno okupljanje zaštićeno je brojnim međunarodnopravnim dokumentima, te Ustavom Republike Hrvatske, koji svakom priznaje pravo na javno okupljanje i mirni prosvjed u skladu sa zakonom. Pravo na slobodu okupljanja podliježe izvjesnim ograničenjima te je potrebno postići ravnotežu između korištenja i zaštite tog prava s jedne strane, kao i razmjerne primjene dopuštenih ograničenja od strane javne vlasti s druge strane. S obzirom da je „*svrha javnog okupljanja, između ostaloga, javno izražavanje i promicanje određenih političkih i socijalnih uvjerenja, to pravo trebalo bi se prvenstveno promatrati iz perspektive omogućavanja slobode da se zaista što bolje i šire prenese poruka zbog koje je do okupljanja došlo.*“ [1]

Pravo na javno okupljanje je temeljno ljudsko pravo propisano aktom najveće pravne snage – Ustavom Republike Hrvatske, te je pored toga regulirano i nizom zakonskih i podzakonskih propisa. „*Javno okupljanje u Republici Hrvatskoj uživa status „temelnog“ ustavno zajamčenog prava kome je zajamčena razrada u okviru kategorije „organskog zakona“.* [2] Shodno ustavnoj odredbi pravo javnog okupljanja povezano je sa „*slobodom mišljenja i izražavanja misli, što proizlazi ne samo iz ustavnopravne dikcije koja javno okupljanje eksplicitno povezuje s pojmom „mirnog prosvjeda“ već i iz niza specifičnih odredbi Zakona o javnom okupljanju, kao i iz prakse hrvatskog Ustavnog suda.*“ [2]

„*Pravna regulativa Republike Hrvatske slijedi osnovne standarde propisane praksom Europske unije, odnosno Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i sloboda kao primarno relevantnog međunarodno – pravnog izvora koji regulira predmetno područje.*“ [2] Obzirom da je sam pojam javnog okupljanja dioustavnog poretka potrebno ga je ponajprije analizirati s ustavnog, a potom i s aspekta ostale pravne regulative u Republici Hrvatskoj.

Sloboda mirnog okupljanja temeljno je ljudsko pravo, te se kao takvo smatra temeljem demokratske države. Međunarodnim načelima ljudskih prava jasno je utvrđeno da država i njezina tijela imaju obvezu i odgovornost poštovati i štiti sva ljudska prava.

To uključuje:[3]

- „obvezu nemiješanja u cilju ograničavanja prava ljudi („negativna“ obveza) i
- obvezu poduzimanja nužnih koraka u cilju zaštite i omogućavanja korištenja prava ljudi („pozitivna“ odgovornost).„

Slika 1. Javna okupljanja

Izvor: <https://analiziraj.ba/2019/07/29/pravo-na-slobodu-okupljanja-u-republici-srpskoj-de-lege-lata-i-de-lege-ferenda/> [pristupljeno 28.08.2019.]

Pravo na slobodu mirnog okupljanja obuhvaćeno je i cijelim nizom međunarodnih dokumenta za zaštitu ljudskih prava a obuhvaćaju:

- Članak 20. Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima iz 1948.

- Članak 21. Međunarodnog pakta o građanima i političkim pravima iz 1966.
- Članak 11. Europske konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda iz 1950.
- Članak 15. Konvencije UN-a o pravima djeteta iz 1989.

U Kopenhaškom dokumentu OSCE-a iz 1990., države sudionice OSCE-a obvezale su se na poštovanje prava na mirno okupljanje i demonstracije. Shodno naprijed navedenom „*pravo na mirno okupljanje odnosi se na sve pojedince i skupine, neregistrirane udruge, pravne osobe i korporacije. Zabranjena je diskriminacija po osnovi „rase“, boje kože, spola, jezika, vjeroispovijesti, političkoga ili drugog mišljenja, nacionalnoga ili društvenog porijekla, imovine, rođenja ili nekog drugog statusa. Diskriminacija po bilo kojoj od navedenih osnova, kojom se ograničava pravo ljudi na mirno okupljanje, smatrat će se kršenjem međunarodnih ljudskih prava.*“[3]

U međunarodnim dokumentima pravo na mirno okupljanje je šire opisano. U definiciji okupljanja, koju navode OSCE/ODIHR i Venecijansko povjerenstvo u svojim Smjernicama o slobodi mirnog okupljanja istaknuto je da su „*okupljanja događaji koji imaju za cilj prenošenje poruke nekome o nečemu.*“[4]

Javna okupljanja mogu imati brojne svrhe, uključujući proslave, komemoracije i prosvjede. Korištenje prava na mirno okupljanje jeste „*sredstvo za kolektivno prenošenje poruke ili izražavanje mišljenja; što uključuje izražavanje različitih, kritičkih, radikalnih i nepopularnih mišljenja ili mišljenja manjine. Izražavanje takvih radikalnih i manjinskih stavova može u nekoj mjeri predstavljati uvredu za druge članove zajednice, ali se ono ipak mora zaštititi i omogućiti dok su aktivnosti mirne.*“.[3]

Javna okupljanja u Republici Hrvatskoj održavaju u skladu s važećim zakonskim propisima. Temeljni propisi koji jednim dijelom uređuju predmetno područje su:

- Ustav Republike Hrvatske,
- Kazneni zakon,
- Zakon o javnom okupljanju,
- Zakon o sprječavanju nereda na sportskim natjecanjima,
- Zakon o policijskim poslovima i ovlastima i
- Zakon o obveznim odnosima.

2.1. Ustav Republike Hrvatske

Ustav Republike Hrvatske („Narodne novine“ br. 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14) u članku 42. navodi: „*Svakome se priznaje pravo na javno okupljanje i mirni prosvjed u skladu sa zakonom. Pravo na javno okupljanje i mirni prosvjed uređeno je u Ustavu Republike Hrvatske u okviru materije zaštite ljudskih prava i temeljnih sloboda, osobnih i političkih sloboda i prava.*“ [5] Pravo na javno okupljanje i mirni prosvjed nesumnjivo, i prema Ustavu Republike Hrvatske, i prema čl. 11. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda a i prema političkim doktrinama, spada „*u korpus temeljnih ljudskih prava i sloboda.*“ [6] Obzirom da je ranije citiranim čl. 42. Ustava popisana sloboda javnog okupljanja, u svezi s njim valja dovesti i čl. 38. Ustava kojim se jamči i „*sloboda mišljenja i izražavanja misli*“. Sukladno čl. 38. st. 2. Ustava pod slobodom mišljenja i izražavanja obuhvaćena je „*osobita sloboda tiska i drugih sredstava priopćavanja, sloboda govora i javnog nastupa i slobodna osnivanje svih ustanova javnog priopćavanja.*“ [5]

Isto tako čl. 16. st. 1. i 2. Ustava propisano je i ograničenje prava na javno okupljanje odnosno istaknuto je kako se „*slobode i prava mogu se ograničiti samo zakonom da bi se zaštitila sloboda i prava drugih ljudi te pravni poredak, javni moral i zdravlje. Svako ograničenje slobode ili prava mora biti razmjerno naravi potrebe za ograničenjem u svakom pojedinom slučaju.*“ [5]

2.2. Kazneni zakon

U smislu organiziranja javnog okupljanja, odnosno voditelja javnih okupljanja koji su evidentirani kao takvi propisane u i kazneni odredbe u slučaju kršenja propisanih pravila. Tako Kazneni zakon („Narodne novine“ br. 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18) propisane su novčane kazne: [7]

„Novčanom kaznom od 2.000,00 do 5.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vođitelj koji:

- *ne poduzme potrebite mjere poradi osiguranja reda i mira na mirnom okupljanju i javnom prosvjedu,*
- *ne prekine mirno okupljanje i javni prosvjed kada nastupi zbiljska i izravna pogibelj od nasilja,*
- *na zahtjev ovlaštene službene osobe ne prekine mirno okupljanje i javni prosvjed.*

Novčanom kaznom od 20.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj:

- *osoba koja organizira javnu priredbu bez prijave, kada je prijavljivanje obvezatno,*
- *organizator koji organizira javnu priredbu unatoč zabrani.*

Novčanom kaznom od 1.000,00 do 3.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj:

- *osoba koja na javnom okupljanju ili na putu prema mjestu njegova održavanja nosi oružje ili predmete pogodne za nanošenje ozljeda te alkoholna pića,*
- *osoba koja na javnom okupljanju nosi odoru, dijelove odore, odjeću, oznake ili druga obilježja kojima se poziva ili potiče na rat ili uporabu nasilja, na nacionalnu, rasnu ili vjersku mržnju ili bilo koji oblik nesnošljivosti.“*

2.3.Zakon o javnom okupljanju

Čl. 2. Zakona o javnom okupljanju („Narodne novine“ br. 128/99, 90/05, 139/05, 150/05, 82/11, 78/12) propisano je kako javno okupljanje „*predstavlja svako mirno okupljanje i javne prosvjede, javne priredbe i druge oblike okupljanja.*“ [8] Iznimka od naprijed citiranog članka je propisana čl.3. Zakona o javnom okupljanju, odnosno odnosi se na ograničenje prava na javno okupljanje „*koja su nužna u demokratskom. društvu radi zaštite sloboda i prava drugih ljudi, pravnog poretka, javnog morala i zdravlja. Sloboda govora i javnog nastupa na javnom okupljanju ograničena je zabranom svakog pozivanja i poticanja na rat ili uporabu nasilja, na nacionalnu, rasnu ili vjersku mržnju ili bilo koji oblik nesnošljivosti.*“ [8]

Javna su okupljanja u smislu istog Zakona su, *„mirna okupljanja i javni prosvjedi, javne priredbe i drugi oblici okupljanja a jedino se na temelju.“* [8] Zakonom o javnom okupljanju mogu se propisati ograničenja prava na javno okupljanje *„koja su nužna u demokratskom društvu radi zaštite sloboda i prava drugih ljudi, pravnog poretka, javnog morala i zdravlja. Sloboda govora i javnog nastupa na javnom okupljanju ograničena je zabranom svakog pozivanja i poticanja na rat ili uporabu nasilja, na nacionalnu, rasnu ili vjersku mržnju ili bilo koji oblik nesnošljivosti. Pravo na javno okupljanje pripadnika Ministarstva obrane i oružanih snaga Republike Hrvatske uređuje se posebnim propisima iz područja obrane.“*[8]

2.4. Zakon o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima i Zakon o policijskim poslovima i ovlastima

Zakon o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima („Narodne novine br. 117/03, 71/06, 43/09, 34/11) propisuje *„osiguravanje sigurnosti gledatelja, natjecatelja i drugih sudionika športskog natjecanja ili športske priredbe i stvaranje okruženja koje sprječava, suzbija i sankcionira nedolično ponašanje, nered, te nasilje, prije, za vrijeme i nakon športskog natjecanja ili športske priredbe, zaštita gledatelja koji se dolično ponašaju, zaštite drugih građana i njihove imovine i imovine pravnih osoba te stvaranje uvjeta da športsko natjecanje ili športska priredba što više pridonosi kvaliteti života građana, osobito mladeži.“*[9]

Zakonom o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima popisuje se: [9]

- *„protupravna ponašanja prije, za vrijeme i nakon športskog natjecanja ili športske priredbe*
- *obveze i odgovornosti športskih udruga, ustanova i trgovačkih društava koji su*
- *organizatori ili sudjeluju u športskom natjecanju, te športskih saveza i drugih športskih udruga*
- *više razine,*
- *posebni uvjeti koje mora ispunjavati športski objekt i obveze vlasnika ili korisnika športskog objekta,*

- *obveze i odgovornosti gledatelja športskog natjecanja, osobito ograničavanja u mogućnosti prisustvovanja športskom natjecanju,*
- *obveze i odgovornosti športaša, trenera, sudaca i drugih osoba koje vode športsko natjecanje,*
- *obveze i odgovornosti sredstava javnog priopćavanja,*
- *obveze i ovlasti ministarstva nadležnog za šport i ministarstva nadležnog za unutarnje poslove u provođenju ovoga Zakona,*
- *prekršaji i sankcije za protupravna ponašanja propisana ovim Zakonom.“*

Športskim natjecanjem u smislu Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima smatra se *“svako pojedino natjecanje u okviru sustava športskih natjecanja uspostavljenog na temelju Zakona o sportu, u kome se natječu domaći i gostujući športski klub.“* [9] Športskim klubom u smislu Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima smatra se svaka *„udruga, ustanova ili trgovačko društvo koje sudjeluje u športskom natjecanju. Organizatori športskog natjecanja u smislu Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima jesu športski klubovi, športski savezi, športske udruge više razine i druge pravne ili fizičke osobe koje organiziraju športsko natjecanje. Športskim objektom u smislu Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima smatra se, pored športskog objekta prema odredbama Zakona o sportu, i drugi zatvoreni ili otvoreni objekt koji služi obavljanju drugih djelatnosti kada se povremeno koristi za športsko natjecanje.“*[9]

Protupravnim ponašanjem u smislu Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima smatra se: [9]

- *„posjedovanje ili konzumiranje alkoholnih pića (osim bezalkoholnog piva) ili opojnih droga, te posjedovanje pirotehničkih sredstava, oružja i drugih sredstava pogodnih za nanošenje ozljeda ili za stvaranje nereda i nasilja od strane osoba koje dolaze na športska natjecanja, u razdoblju od dva sata prije početka do dva sata nakon završetka športskog natjecanja, a u sredstvima javnog prijevoza tijekom čitavog razdoblja od početka odlaska na športsko natjecanje pa do dolaska na prostor športskog objekta,*
- *unošenje u športski objekt alkoholnih pića, opojnih droga, pirotehničkih sredstava, oružja i drugih sredstava pogodnih za nanošenje ozljeda ili za stvaranje nereda i nasilja,*

- *unošenje i isticanje transparenta, zastave ili druge stvari s tekstom, slikom, znakom ili drugim obilježjem koje iskazuje ili potiče mržnju ili nasilje na temelju rasne, nacionalne ili vjerske pripadnosti ili neke druge posebnosti,*
- *bacanje predmeta u natjecateljski prostor ili gledateljski prostor,*
- *pjevanje pjesama ili dobacivanje poruka čiji sadržaj iskazuje ili potiče mržnju ili nasilje*
- *na temelju rasne, nacionalne ili vjerske pripadnosti ili neke druge posebnosti,*
- *paljenje i bacanje pirotehničkih sredstava,*
- *paljenje navijačkih rekvizita i drugih predmeta,*
- *pozivanje i poticanje na tučnjavu ili na napad na druge gledatelje, redare, službene osobe organizatora natjecanja, športase i druge sudionike u športskom natjecanju,*
- *sudjelovanje u tučnjavi ili napadima na druge gledatelje, redare, službene osobe organizatora natjecanja, športase i druge sudionike u športskom natjecanju,*
- *nedozvoljen ulazak u natjecateljski prostor,*
- *oštećenje ili uništavanje dijelova športskog objekta, te prijevoznih sredstava i druge imovine prilikom dolaska, za vrijeme održavanja ili nakon športskog natjecanja, u razdoblju od dva sata prije početka do dva sata nakon završetka natjecanja.“*

Zakonom o policijskim poslovnima i ovlastima („Narodne novine“ br. 76/09, 92/14, 70/19) propisani su policijski poslovi i policijske ovlasti koje primjenjuju policijski službenici radi sprječavanja i otklanjanja opasnosti i u kriminalističkim istraživanjima. Predmetnim zakonom je regulirano i postupanje policijskih službenika u vrijeme javnih okupljanja, u skladu ovlastima propisanim čl. 13. Zakona o policijskim poslovima i ovlastima. Zakonom o policijskim poslovnima i ovlastima („Narodne novine“ br. 76/09, 92/14, 70/19)

2.5. Prijava javnog okupljanja i rad u pripremi

Sukladno čl.7.st. 2. Zakona o javnom okupljanju („Narodne novine“ br. 128/99, 90/05, 139/05, 150/05, 82/11, 78/12), „*prijava javnog okupljanja podnosi se nadležnoj policijskoj upravi ili policijskoj postaji na čijem se području okupljanje namjerava održati.*“ [8] Isto tako čl. 9. st.1. i 3. propisano je kako se „*ne prijavljuju okupljanja, sastanci, tribine, okrugli*

stolovi ili okupljanja registriranih političkih stranaka te sindikalnih i drugih udruga koje se održavaju u zatvorenim prostorijama prikladnim za te svrhe. “[8]

Prijava javnog okupljanja u skladu s važećim zakonski propisima podnosi se na propisanom obrascu (Slika 2.)

Slika 2. Obrazac prijave javnog okupljanja

_____ (naziv organizatora)

_____ (sjedište organizatora - adresa)

MB – OIB _____ (za pravne osobe)

**MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA
POLICIJSKA UPRAVA ZAGREBAČKA**

.....
(ustrojstvena jedinica – policijska postaja ili SZO-a)

Predmet: Prijava javnog okupljanja;

1. Naziv i sjedište organizatora, tel. _____

2. Ime i prezime organizatora, datum rođenja, adresa stanovanja, br. tel. i mobitela
(ako je organizator fizička osoba) _____

03. Odgovorna osoba ispred organizatora (ime i prezime, datum rođenja, adresa, broj telefona i mobitela) _____

04. Voditelj javnog okupljanja (ime prezime, datum rođenja, adresa, broj telefona i mobitela) _____

05. Naziv prijavljenog okupljanja (npr. nog. utakmica između, prosvjed, koncert izvođača, vjerska procesija i sl.) _____

06. Vrijeme održavanja: _____, 20..... god. od sati do
datum
_____ , 20..... god. do sati
datum

07. Mjesto održavanja (naziv, sjedište i adresa objekta, trasa) _____

08. Svrha javnog okupljanja (ostvarivanje prihoda, izražavanje određenih političkih, socijalnih i nacionalnih uvjerenja i ciljeva,
(ostvarivanje gospodarskih, vjerskih, kulturnih, humanitarnih, športskih, zabavnih interesa i sl.) _____

09. Datum, vrijeme i način dolaska (izvođača, gostujuće ekipe i sl.) _____

10. Mjesto smještaja gostujuće ekipe – izvođača (hotel, privatni smještaj i sl.) _____

11. Predviđene mjere osiguranja (redari, vatrogasci, HMP, tehničko osoblje i dr.)

a. Broj redara; _____ iz vlastitih redova i _____ zaštitara iz zaštitarske
tvrtke _____
(naziv zaštitarske tvrtke)

b. Vatrogasci _____, HMP _____, Spasioci _____, dr. _____

12. Osobni podaci redara (ime i prezime, datum rođenja i adresa – ukoliko je više redara može poseban spisak)

01. _____
02. _____
03. _____
04. _____
05. _____

13. Očekivani broj posjetitelja _____, od toga;

- a. gostujućih navijača _____, (ako je javno okupljanje sportskog karaktera)
b. iz drugih gradova _____,
c. iz inozemstva _____ (.....)
(iz kojih država)

14. Ostali podaci od značaja za planiranje osiguranja;

- a) nazočnost-štićenih osoba _____
(Predsjednik RH, visoki dužnosnici RH, strani državnici i sl.)
b) ugostiteljsko uslužni elementi _____
(prodaja pića, prehrambenih i dr. artikala- navesti mjesta prodaje)
c) broj ulaznica: tiskano _____, u prodaji _____ cijena I. kom _____ kn.
d) namjena prikupljenih sredstava _____
(npr. ostvarivanje prihoda, humanitarnog karaktera i sl.)

15. Priložena dokumentacija (suglasnosti, odobrenja i sl.)

01. _____
02. _____
03. _____
04. _____
05. _____

NAPOMENA:

Popunjeni obrazac prijave javnog okupljanja osobno (**odgovorna osoba ili voditelj javnog okupljanja**) dostaviti u nadležnu policijsku postaju prema mjestu održavanja javnog okupljanja ili u prostorije Službe za osiguranja, Petrinjska br. 20/IV, Zagreb.

Zagreb;/....

M.P. _____
(potpis odgovorne osobe)

2.5.1. Prijava javnog okupljanja

Prvi korak kod osiguranja javnog okupljanja je zaprimanje prijave javnog okupljanja odnosno prijavljivanje okupljanja. Javna priredba prijavljuje se sedam dana prije početka održavanja Policijskoj upravi na čijem se području održava. U prijavi je potrebno navesti *„svrhu, mjesto, dan i vrijeme održavanja priredbe, podatke o organizatoru, podatke o voditelju javne priredbe, ustroju redarske službe i broju redara, mjere osiguranja reda i mira te prosudbu o broju sudionika. Temeljem podnesene prijave, obavljenog razgovora s organizatorom i drugih do tada prikupljenih sigurnosnih okolnosti Policijska uprava prosuđuje postojanje uvjeta za održavanje javne priredbe, kao i provedbu dodatnih mjera osiguranja ili dopunu ustroja redarske službe odnosno povećanje broja redara.“*[2]

Kad bi postojala na razlozima utemeljena vjerojatnost ili organizator ne bi prihvatio poduzimanje dodatnih mjera a takvo nepoduzimanje mjera bi moglo dovesti do izravne pogibelji, *„policijska uprava će organizatoru odrediti rok za provedbu dodatnih mjera pod prijetnjom zabrane održavanja javne priredbe. Taj rok ne može biti kraći od 24 sata. Ako organizator ne ispoštuje naloženo od strane policije, ako okupljanje nije uredno i u roku prijavljeno odnosno postoji opasnost da bi na istom moglo doći do nasilja i drugih oblika remećenja javnog reda i mira, težeg kršenja javnog morala ili ozbiljnog ugrožavanja okoliša i zdravlja ljudi, načelnik policijske uprave će rješenjem zabraniti održavanje javne priredbe.“*[2]

U skladu sa Zakonom o javnom okupljanju *„prijava se podnosi 5 dana prije početka održavanja mirnog okupljanja i javnog prosvjeda.“*[8] Iznimno, iz osobito opravdanih razloga, *„prijavu je dopušteno podnijeti najkasnije 48 sati prije početka održavanja mirnog okupljanja i javnog prosvjeda.“*[8]

Prijava mirnog okupljanja i javnog prosvjeda sadrži:

- svrhu, mjesto, dan i vrijeme održavanja mirnog okupljanja i javnog prosvjeda,
- podatke o organizatoru ili njegovom zastupniku,
- osobne podatke voditelja mirnog okupljanja i javnog prosvjeda,
- broj redara,
- predmnijevani broj sudionika.

Ne prijavljuju se okupljanja, sastanci, tribine, okrugli stolovi ili okupljanja registriranih političkih stranaka te sindikalnih i drugih udruga koja se održavaju u zatvorenim prostorijama prikladnim za te svrhe. Ne prijavljuju se pojedinačni prosvjedi. O svakom okupljanju čije održavanje zahtijeva poduzimanje posebnih sigurnosnih mjera a javnim prometnim površinama, organizator, odnosno njegov zastupnik dužan je obavijestiti policijsku upravu.

2.5.2. Prosvjed i mirna javna okupljanja

Mirno okupljanje je okupljanje koje se treba smatrati mirnim ako su organizatori iskazali mirne namjere, a ponašanje sudionika je nenasilno. Mirne namjere i ponašanje trebaju se pretpostaviti, osim ako postoje uvjerljivi i jasni dokazi da oni koji organiziraju ili sudjeluju u predmetnom skupu sami namjeravaju koristiti, zagovarati ili poticati neizbježno nasilje. *„Pojam „mirno“ treba se tumačiti tako da uključuje ekspresivno ponašanje koje može uznemiriti ili uvrijediti, pa čak i ponašanje koje privremeno sprječava, ometa ili opstruira aktivnosti trećih osoba.“*[3]

Okupljanje se treba smatrati mirnim, a nadležna ga tijela trebaju omogućiti, čak i ako organizatori nisu ispunili sve zakonske uvjete. Takvo neispunjavanje ne treba koristiti kao izgovor za kočenje, remećenje ili pokušaj sprječavanja okupljanja.

Mirno okupljanje i javni prosvjed podrazumijevaju svako organizirano okupljanje više od dvadeset ljudi, koje se održava radi javnog izražavanja i promicanja političkih, socijalnih i nacionalnih uvjerenja i ciljeva.

„Prijava mirnog okupljanja i javnog prosvjeda podnosi se pet dana prije početka održavanja takvog javnog okupljanja. Iznimno, iz osobito opravdanih razloga prijavu je dopušteno podnijeti najkasnije 48 sati prije početka održavanja što je ujedno propisano i čl. 7. st.3. i 4. Zakona o javnom okupljanju („Narodne novine“ br. 128/99, 90/05, 139/05, 150/05, 82/11, 78/12)“[8]

2.6. Sigurnost na javnim okupljanjima

Sigurnost na javnim okupljanjima je na prvom mjestu na redarstvenim vlastima, te za osiguranje na javnim okupljanjima treba provesti cijeli niz mjera kako bi prosvjedi ili športska natjecanja prošla bez većih incidenata. Bitan naglasak valja staviti na činjenicu da prilikom javnog okupljanja bilo da je u pitanju mirni prosvjed ili neko športsko natjecanje postoji jedna osoba ili grupa osoba koja uvijek nije zadovoljna ishodom ili trenutnom situacijom. Shodno tome treba obratiti pažnju na naprijed navedene okolnosti, odnosno redarstvene vlasti moraju suzbiti i smanjiti tenzije među suprotnim stranama, kako bi spriječili incidentne situacije. Takve situacije za policiju uvijek predstavljaju izazov glede sprečavanja incidenta i održavanja javnog reda i mira.

U predmetu sigurnosti na javnim okupljanjima Ustavni sud je zauzeo svoje stajalište u Odluci i rješenju broj U-III-3846/2012. od 10. rujna 2013. ("Narodne novine" broj 120/13.) (11), „*Ono što je za postupanje policije bitno jest stajalište da je dopušteno da tijekom mirnog prosvjeda dođe do uznemiravanja okoline ističući da ono ipak ne smije biti pretjerano. Određena ponašanja poput vike, galame, kočenja i usporavanja aktivnosti treće strane ne mogu se podvesti pod prekršaje protiv javnog reda i mira ukoliko su ona počinjena na mirnom prosvjedu, dok bi u normalnim okolnostima takva ponašanja predstavljala prekršaj protiv javnog reda i mira.*“ [12]

Primjera radi Odlukom U-III-3846/2012. Ustavni sud Republike Hrvatske ukinuo je presudu Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske broj: Jž-1040/11 od 7. ožujka 2012., i presudu Prekršajnog suda u Zagrebu broj: XXV-J-1476/10 od 25. studenoga 2010. kojom je podnositelj M. B. iz Z. bio proglašen krivim za prekršaj iz članka 13. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira zbog toga što „...se dana 17. svibnja 2010. pridružio prijavljenom, zakonitom i mirnom prosvjedu u Zagrebu, u Varšavskoj ulici. Pri tome je zajedno s ostalih 200-tinjak prosvjednika vikao: "Ne damo Varšavsku" i rukama udarao po metalnoj ogradi gradilišta "Cvjetni prolaz". U jednom trenutku metalna ograda je pala u ograđeni prostor koji su osiguravali zaposlenici zaštitarske tvrtke "S. M.". Jedan od zaštitara je uz uporabu sile savladao podnositelja i zadržao ga u prostorijama "H.-g." do dolaska policije. Podnositelja

se u optužnom prijedlogu teretilo "(...) da je dana 17. svibnja 2010. godine u Zagrebu, u Varšavskoj ulici kod kbr. 7, rukama i nogama udarao po metalnoj ogradi gradilišta 'Cvjetni prolaz', kojom prilikom je vikao: 'Ne damo Varšavsku', a potom zajedno s drugim prosvjednicima povukao metalnu ogradu te ju srušio na pod, nakon čega je preko srušene ograde sam potrčao u ograđeni prostor koji su osiguravali zaposlenici zaštitarske tvrtke, te se progurao između zaštitara u ograđeni prostor, da bi ga potom zaštitar ... (osobno ime izostavljeno - op. Ustavnog suda) savladao uz uporabu sile i zadržao do dolaska policije, koje ponašanje je tužitelj pravno označio kao prekršaj iz članka 6. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira...". [11]pri čemu je Prekršajni sud preinačio kvalifikaciju iz članka 6. u članak 13. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mirai podnositelja M. B. iz Z. proglasio krivim što je potvrdio i Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske. ako su podnositelj i/ili njegovi su demonstratori sami činili nasilna djela tijekom okupljanja

2.6.1. Uloga organizatora

Organizator mirnog okupljanja i javnog prosvjeda jest pojedinac ili pravna osoba koja u skladu s odredbama Zakona o javnom okupljanju priprema, ustrojava i nadzire održavanje mirnog okupljanja i javnog prosvjeda. Kada mirno okupljanje i javni prosvjed priprema skupina građana ili pravnih osoba, dužne su odrediti svoga zastupnika. Organizator, odnosno njegov zastupnik dužan je prijaviti održavanje mirnog okupljanja i javnog prosvjeda kada je to predviđeno Zakonom o javnom okupljanju. „*Prijava mirnog okupljanja i javnog prosvjeda podnosi se policijskoj upravi na čijem se području mirno okupljanje i javni prosvjed namjerava održati. Sukladno Zakon o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima*“ („*Narodne novine br. 117/03, 71/06, 43/09, 34/11*)^[9] organizator športskog natjecanja dužan je procijeniti mogućnosti izbijanja nereda i nasilja na športskom natjecanju i poduzeti razložne i opravdane mjere radi njihovog sprječavanja i suzbijanja, propisane ovim Zakonom i drugim zakonima i propisima za njihovo provođenje, te propisima međunarodnih i domaćih športskih saveza i drugih športskih udruga više razine.

„Organizator športskog natjecanja u procjeni opasnosti od nereda i nasilja i ocjeni potrebnih mjera za njihovo sprječavanje i otklanjanje dužan je surađivati s nadležnim policijskim tijelom i osigurati dovoljan broj osoba, uključujući i policijske službenike, na

prostoru športskog objekta i u njegovoj neposrednoj blizini, radi provođenja mjera sigurnosti športskog natjecanja. “[9]

Organizator športskog natjecanja, ovisno o vrsti športa i razini športskog natjecanja, vrsti športskog objekta, očekivanom broju gledatelja, te ocjeni opasnosti za izbijanje nereda i nasilja, „*mora na športskom natjecanju imati redarsku službu s dovoljnim brojem redara. Organizator športskog natjecanja može za poslove redarske službe koristiti i zaposlenike trgovačkog društva koje obavlja djelatnost privatne zaštite na temelju ugovora s tim društvom.*” [9]

2.6.2. Policija na javnim okupljanjima

Policija, kao najodgovornija državna služba za red i sigurnost, uz to što neposredno provodi mjere i osiguranja, nadzire i sve druge dionike koji učestvuju u organizaciji, vođenju i osiguranju sportskog događaja, priredbe ili natjecanja ili drugog javnog okupljanja. Policija svako osiguranje provodi planski na temelju pisanog dokumenta koji zovemo Plan osiguranja.

Nadležna tijela i policija trebaju imati na umu da je pravo na okupljanje individualno, a verbalna ili fizička djela agresije, ili nasilja pojedinca ili malog broja ljudi, ne brišu prava onih koji nastavljaju postupati mirno. Kada aktivnosti mirnog okupljanja utječu na prava i slobode drugih, nadležna tijela moraju riješiti to pitanje, uspostavljajući ravnotežu između svih uključenih prava i sloboda. U nekim državama sudionicama OSCE-a, upravo je policija nadležna za to, dok u drugima lokalna tijela vlasti ili pravosuđe balansiraju ove bojazni.

Slika 3. Policija na javnim okupljanjima

Izvor: <https://karlovacka-policija.gov.hr/istaknute-teme/savjeti/javna-okupljanja-uputa-o-popunjavanju-prijave-javnog-okupljanja-27646/27646> [pristupljeno 27.08.2019.]

2.6.3. Primjer Plana osiguranja

Plan osiguranja uvijek se temelji na sigurnosnoj prosudbi a ona je posljedica prikupljenih činjenica i saznanja o veličini javnog okupljanja, broju osoba koje dolaze na okupljanje, o karakteru okupljanja i mogućem kršenju javnog reda i mira.

Plan se redovito sastoji od sigurnosne prosudbe, plana osiguranja odnosno plana operativno taktičkih mjera i radnji na osiguranju skupa, te ostalim mjerama i radnjama u svezi sa osiguranjem javnog okupljanja. Plan prikazan u nastavnom dijelu diplomskog rada je javno dostupan na internetskim stranicama, stoga shodno navedenome nije potrebno tražiti suglasnost.

Primjer Plana osiguranja

Republika Hrvatska

Ministarstvo unutarnjih poslova

Policijska uprava xy

Broj:

Datum:

INTERVENTNA JEDINICA POLICIJE
n/p zapovjednika
I i II. POLICIJSKA POSTAJA
POSTAJA PROMETNE POLICIJE
OPERATIVNO KOMUNIKACIJSKI CENTAR
ODJEL ZA TEHNIKU
ODJEL ZA KRIM. TEHNIKU
ODJEL ZA PROTUEKSPLOZIJSKU ZAŠTITU
n/p načelnika

PLAN OSIGURANJA NOGOMETNE UTAKMICE

HNK „VELEBIT“ i NK „MALI ALAN“

10. ožujka 2001. godine

I. SIGURNOSNA PROSUDBA

Dana 10. ožujka 2001. godine s početkom u 18,00 sati, u Karlobagu, na stadionu „Velebita“, odigrati će se prvenstvena nogometna utakmica I. HNL između HNK „VELEBIT“ i NK „MALI ALAN“.

Utakmica će se odigrati u organizaciji HNK „Velebit“, odgovorna osoba ispred HNK „Velebit“ je gosp. xy, JMBG: xxxxxxxx, voditelj javnog okupljanja ispred istog kluba je gosp. xy, JMBG: xxxxxxxx, koji je ujedno i voditelj redarske službe a koji će za potrebe osiguranja utakmice angažirati 25 redara zaštitarske tvrtke „California Security“ i 20 djelatnika redarske službe.

Za gledatelje će na stadionu Velebita biti otvoreni slijedeći ulazi:

A,B,C, - zapadna tribina (jug),

D,E,F,- zapadna tribina (sjever),

G,H,I,- istočna tribina (jug),

K – zapadna tribina (jug) smještaj za gostujuće navijače.

Kako HNK „Velebit“ u zadnje vrijeme postiže dobre rezultate i na taj način pobudio je veliku zainteresiranost navijača i poklonika kluba, te se prema prosudbi organizatora očekuje nazočnost oko 2000 gledatelja, uglavnom simpatizera kluba. Na samoj utakmici očekuju se pripadnici domaće navijačke skupine „Velebitski vukovi“ koja broji oko 60-ak članova, te se radi o skupini koja nije sklona protupravnom ponašanju. Gostujuća momčad NK „Mali Alan“ nema navijačku skupinu koja ga prati kako na domaćim tako i na gostujućim utakmicama. Prilikom sastavljanja konkretnog plana postupanja potrebno je predvidjeti mjere osiguranja kojim bi se spriječio bilo kakav pokušaj narušavanja JRM-a u veće opsegu, prije, za vrijeme i nakon utakmice. S tim u vezi potrebno je osiguranju ove utakmice pristupiti temeljito i profesionalno, uz stalnu i maksimalnu pozornost svih učesnika osiguranja.

II. OPERATIVNO PREVENTIVNE MJERE I RADNJE PRIJE UTAKMICE

A) PRIKUPLJANJE PODATAKA

Dana 08. ožujka 2001. godine, u prostorijama HNK „Velebit“, na stadionu Velebit, održati će se pripremni radni sastanak službenika Odjela za javni red i mir Policijske uprave xy i rukovoditelja osiguranja sa organizatorom i redarskom službom, gdje će biti razmotrena dosadašnja iskustva u pripremi i provedbi osiguranja, te dogovorene konkretne zadaće i obveze prilikom osiguranja ove utakmice.

Dana 05. ožujka 2001. godine, sve Policijske postaje Policijske uprave xy, brzojavkom su upoznate sa odigravanjem ove utakmice te je zatraženo prikupljanje i dostava svih operativno interesantnih saznanja koja se odnose na sigurnost odigravanja ove utakmice.

Dana 05. ožujka 2001. godine od strane Policijske uprave xy upućena je brzojavka Policijskoj upravi Ličko-senjskoj kojom se traži prikupljanje saznanja o dolasku igrača i rukovodstva NK „Mali Alan“, te o organiziranim ili neorganiziranim dolascima gostujućih navijača na utakmicu te poduzimanje drugih sigurnosnih mjera i radnji nužnih za nesmetano i sigurno odigravanje predmetne utakmice.

B) OSIGURANJE STADIONA

I Policijska postaja – načelnik postaje dužan je za osiguranje stadiona dana 10. 03. 2001. god. od 14,00 sati odrediti dva policijska službenika od kojih će se jedan policijski službenik stalno nalaziti na glavnom ulazu u prostorije kluba, a dok će jedan osiguravati unutrašnjost stadion. Osiguranje vršiti do uspostave cjelokupnog osiguranja.

C) PROTUEKSPLOZIJSKI PREGLEDI

Odjel za PEZ – sačiniti provedbeni plan PEZ pregleda stadiona, gdje je potrebno odrediti dostatan broj pirotehničara koji će na dan utakmice izvršiti pregled.

Pregled je potrebno završiti točno u vrijeme uspostave cjelokupnog osiguranja.

III. SEKTOR OSIGURANJA

Za osiguranje nogometne utakmice angažirati će se dva odjeljenja policijskih službenika Interventne jedinice policije, a rukovoditelj cjelokupnog osiguranja je pomoćnik zapovjednika IJP-a xy.

Rukovoditelj osiguranja sačiniti će konkretni raspored i zadaće djelatnika na osiguranju, a primjerak plana osiguranja potrebno je dostaviti Odjelu za javni red i mir Policijske uprave. Rukovoditelj osiguranja će planom osiguranja predvidjeti jednu grupu policijskih službenika koji će izvršiti osiguranje svečane lože stadiona Velebit, na način da će se za vrijeme utakmice nalaziti u prostoru ispod iste.

Policijski službenici po ovom segmentu osiguranja dužni su uočavati i sprječavati protupravna ponašanja posjetitelja, te u dogovoru sa rukovoditeljem osiguranja poduzimati potrebne mjere i radnje.

Radni kanal sudionika osiguranja je na sustavu „Tetra“ – grupa Deltabravo, zbornom mjesto je ulaz u službene prostorije u 15,30 sati, a uspostava cjelokupnog osiguranja je u 16,30 sati. Nakon utakmice rukovoditelj osiguranja sačiniti će izvješće o provedenom osiguranju, koje uz popratni dopis dostaviti Odjelu za javni red i mir Policijske uprave.

III.1. ZADAĆE NA SEKTORIMA OSIGURANJA

Zadaće na prilazima stadionu i na vanjskim šetnicama stadiona prije utakmice:

- održavanje povoljnog stanja javnog reda i mira, legitimiranje osoba sumnjivog ponašanja, te uočavanje pojedinaca i grupa koji bi svojim ponašanjem mogli dovesti ili su dovele do narušavanja javnog reda i mira, ili kršenja odredbi iz Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima, uz poduzimanje odgovarajućih mjera.
- uočavati kretanje i ponašanje navijačkih skupina, te o svim interesantnim zapažanjima izvješćivati neposrednog rukovoditelja,

Zadaće na ulazima:

- na svim ulazima, nadzirati pregled osoba koji će vršiti redarska služba, te vršiti detaljan pregled osoba indikativna izgleda i ponašanja i njihove eventualne prtljage, radi sprječavanja unošenja u stadion predmeta, naprava, transparentna, pamfleta i zastava čijom bi uporabom mogli ugroziti sigurnost ili izazvati uznemirenje gledatelja. Kod pronalaska takvih predmeta utvrditi identifikacijske podatke osobe koja ih posjeduje i poduzeti odgovarajuće zakonske mjere, uz privremeno oduzimanje takovih predmeta i izdavanje potvrda. Posebnu pozornost obratiti kod pregleda ženskih torbica, kutija cigareta i dr. mjesta gdje je lako sakriti petarde i dr. zapaljiva sredstva,
- u slučaju pronalaska sumnjivih omota, paketa i dr. predmeta, obvezno tražiti protueksplozijski pregled,
- spriječiti ulazak u stadion osobama pod utjecajem alkohola (koncentracija veća od 0,8 g/kg u krvi) ili drugih opojnih sredstava,
- zabraniti unošenje alkoholnih pića (koja sadrže više od 2% alkohola) i drugih pića koja se
- nalaze u staklenim, plastičnim ili tetrapak bocama,
- nakon ulaska gledateljima zabraniti prilaz ogradama ulaza i eventualne pokušaje unosa i
- dodavanje predmeta,
- osobama koje žele napustiti stadion prije završetka utakmice, obvezno utvrđivati identitet,
- poduzimati i druge mjere i radnje sukladno zakonu.

Zadaće unutar stadiona za vrijeme trajanja utakmice:

- pratiti ponašanje gledatelja te o svim sigurnosno interesantnim saznanjima i zapažanjima izvješćivati neposrednog rukovoditelja.

Zadaće na prilazima stadionu i na vanjskim šetnicama nakon utakmice :

- pratiti tijek razilaska navijačkih skupina te o svim sigurnosno interesantnim saznanjima i zapažanjima izvješćivati neposrednog rukovoditelja.

*Napomena: Službenici na osiguranju stadiona dužni su po početku utakmice provjeriti da li su ulazi pod nadzorom redara, te da li je omogućeno brzo otvaranje ulaza (svi katanci na ulaznim vratima moraju biti uklonjeni a vrata otključana i pod nadzorom) i pražnjenje tribina stadiona.

IV. PRIHVAT GOSTUJUĆIH IGRAČA I NAVIJAČA

Poslovi osiguranja članova uprave, igrača NK „Mali Alan“, organiziranih i neorganiziranih dolazaka navijača, odredit će se zasebnim dopisom po prikupljanju saznanja od strane Policijske uprave Ličko-senjske.

V. PROMET

Policijski službenici Postaje prometne policije obavljati će poslove nadzora i blokade prometa, kako slijedi:

A) BLOKADE PROMETA

Načelnik Postaje prometne policije će sačiniti plan postupanja službenika iste Postaje u kojem predvidjeti da se dva sata prije početka utakmice zabrani pristup prema stadionu Velebita.

Dana 10. ožujka 2001. g. od 16,00 sati do završetka osiguranja potrebno je:

- opservirati ulicu Krležinu kod ulaza parkirališta tvrtke „M“ s ciljem nadzora prometa na toj dionici i propisno parkiranje vozila u smjeru koja vode prema stadionu Velebita,
- vršiti pojačanu opservaciju Jadranske magistrale a posebnu pozornost na sjevernu stranu magistrale gdje će biti parkiran autobus u slučaju dolaska gostujućih navijača,
- opservirati parking prostor ispred službenih prostorija kluba, a posebnu pozornost obratiti na parking prostor gdje će biti smješten autobus sa gostujućim igračima,

- opservirati prostor duž Budakove ulice sa skretanjem u Zagrebačku.

B) UPRAVLJANJE PROMETOM

Upravljanje prometom nakon utakmice izvršiti će djelatnici Postaje prometne policije. Obavljati će fizičko upravljanje prometom sukladno vlastitom provedbenom planu i stanju u prometu koristeći službenike s blokadnih punktova.

VI. OSTALE ZADAĆE

Prihvat privedenih osoba:

Načelnik I. PP odrediti će rukovoditelja prihvata privedenih osoba najmanje razine vođe sektora koji će za potrebe rada na prihvatu i prekršajnoj obradi privedenih osoba.

Policijski službenici mogu obavljati poslove na području postaje do privođenja, nakon čega su dužni pristupiti u policijsku postaju i aktivno se uključiti u zadaću prihvata i obrade privedenih osoba.

Organizacijom službe u policijskoj postaji osigurati nesmetano odvijanje djelatnosti u postaji. Službu po ovom segmentu rada uspostaviti dana 10. ožujka 2001. g. u 16,00 sati.

Ured Načelnika Policijske uprave :

Ured Načelnika Policijske uprave će putem pisanih i elektronskih medija upoznati javnost da će policija temeljem zakonskih ovlasti snimati određena događanja na utakmici, odnosno tribinama stadiona, te isto tako izvijestiti o režimu prometa na prilaznim pravicima stadionu kako je to predviđeno ovim planom osiguranja.

Foto i video dokumentiranje: (umetnuti foto i video dokumentaciju nakon konačne izrade plana)

Rukovoditelj osiguranja planirati će način rada djelatnika:

Interventne jedinice policije zaduženih za detaljno snimanje određenih situacija na tribinama stadiona ili njegovim prilaznim pravcima, a sve u cilju lakše identifikacije potencijalnih izgreznika. Odjel za očevide i krim. tehniku osigurati će 2 djelatnika sa video-kamerom i foto aparatom radi snimanja zbivanja na utakmici.

Sektor kriminalističke policije:

Odjel za očevide i krim. tehniku osigurati će 2 djelatnika s video-kamerom i foto-aparatom poradi snimanja zbivanja na utakmici u cijelosti. Isti su se dužni javiti rukovoditelju cjelokupnog osiguranja 2 sata prije početka utakmice.

I Policijska postaja će izvršiti sve obveze glede unosa događaja u AOP-a, te nakon završetka utakmice u dogovoru sa rukovoditeljem osiguranja događaj ažurirati (kod unošenja podataka o prijavi javnog okupljanja navesti i niže navedeni broj angažiranih policijskih

službenika).

Operativno komunikacijski centar Policijske uprave xy – koordinirati rad djelatnika angažiranih na osiguranju utakmice, te u kontaktu sa ostalim policijskim postajama koordinirati ostale mjere koje bi se eventualno mogle ukazati kao potrebne za osiguranje navedene utakmice. Isto tako, u svezi možebitnog dolaska gostujućih navijača koordinirati rad policijskih službenika ove Policijske uprave na poslovima pratnje gostujućih navijača.

Izvijestiti Operativno komunikacijski centar Ministarstva unutarnjih poslova u Zagrebu o statusu navijača sa zabranama koji su se bili dužni javiti u Policijsku postaju prije početka utakmice.

VII. REKAPITULACIJA

- rukovoditelj osiguranja.....1
- - policijski službenici Interventne jedinice policije.....18
- službenici Odjela za krim. tehniku.....2
- službenici Odjela za PEZ.....2
- policijski službenici I.PP.....3

- policijski službenici Postaje prometne policije.....6
- SVEUKUPNO.....33

Zborno mjesto i vrijeme: Ulaz u službene prostorije HNK „Velebit“ u 15,30 sati, dana 10. 03. 2001. g.

Radni kanal.....Tetra-Deltabravo

OVLAŠTENJE:

Načelnik Policijske uprave ovlašćuje rukovoditelja osiguranja da sukladno Zakonu o policijskim poslovima i ovlastima izda zapovjedi za primjenu sredstava prisile.

NA POZORNOST:

- Zamjenik Načelnika Policijske uprave
- Načelnik Sektora krim. policije
- Odjel za sigurnost cestovnog prometa

Ny načelnik

3. CILJ RADA

Osnovni cilj diplomskog rada je istražiti i opisati pojavu sigurnosti javnih okupljanja u vremenskom periodu od 2013. do 2018. godine u gradu Splitu temeljem službenih podataka Ministarstva unutarnjih poslova, Policijske uprave Splitsko – dalmatinske županije za I i II policijsku postaju Split.

U svrhu potpunijeg i opsežnijeg razumijevanja sadržaja diplomskog rada potrebno je ispitati:

- Pravnu regulativu Republike Hrvatske glede javnih okupljanja,
- Prijavu javnog okupljanja i rad u pripremi,
- prosvjed i mirna okupljanja,
- sigurnost na javnim okupljanjima,
- uloga organizatora i
- uloga policije na javnim okupljanjima.

Pored osnovnog cilja rada, radom je zadan i specifični cilj koji proizlazi iz istraživanja službenih statističkih podataka Ministarstva unutarnjih poslova, Policijske uprave Splitsko – dalmatinske županije za I i II policijsku postaju Split glede javnih okupljanja i sigurnosti istih u vremenskom periodu od 2013. do 2018. godine u gradu Splitu.

Radi ostvarivanja specifičnog cilja temeljem prikupljenih i obrađenih podataka analizirat će se:

- broj održanih javnih okupljanja 2013.-2018. u gradu Splitu,
- uporaba sredstva prisile u vrijeme javnih okupljanja,
- nastradali broj građani u vrijeme javnih okupljanja,
- ozlijeđeni policijski službenici tijekom postupanja u vrijeme javnih okupljanja,
- podnijete kaznene prijave za vrijeme javnih okupljanja i
- podnijete prekršajne prijave za vrijeme javnih okupljanja.

4. MATERIJALI I METODE

U ovom poglavlju opisuju se primjenjene metode i izvori korištenih podataka.

4.1. Izvori podataka

Podaci obrađeni u diplomskom radu temelje se na službenoj statistici Ministarstva unutarnjih poslova, Policijske uprave Splitsko – dalmatinske županije za I i II policijsku postaju Split a koje je odobreno za korištenje u izradi ovog diplomskog rada.

4.2. Instrument istraživanja

Istraživanje provedeno u završnom radu odnosi se na terensko prikupljanje službenih podataka Ministarstva unutarnjih poslova, Policijske uprave Splitsko – dalmatinske županije za I i II policijsku postaju Split u vremenskom periodu od 2013. do 2018. godine.

4.3. Metode istraživanja

U izradi rada korišteni su različiti metodološki pristupi od kojih se osobito ističu analitička i statistička metoda.

Analitičkom metodom obuhvaćeni su svi podaci prikupljeni terenskim istraživanjem, dok je korištenjem statističke metode dobivena konačna statistika javnih okupljanja u vremenskom periodu od 2013. do 2018. godine.

4. REZULTATI

U ovom poglavlju prikazuju se rezultati provedenih istraživanja.

4.1. Broj održanih javnih okupljanja 2013.-2018. u Splitu

U vremenskom periodu od 2013. do 2018. godine u tablici 1. prikazani su službeni statistički podaci održanih javnih okupljanja po policijskim postajama u Splitu.

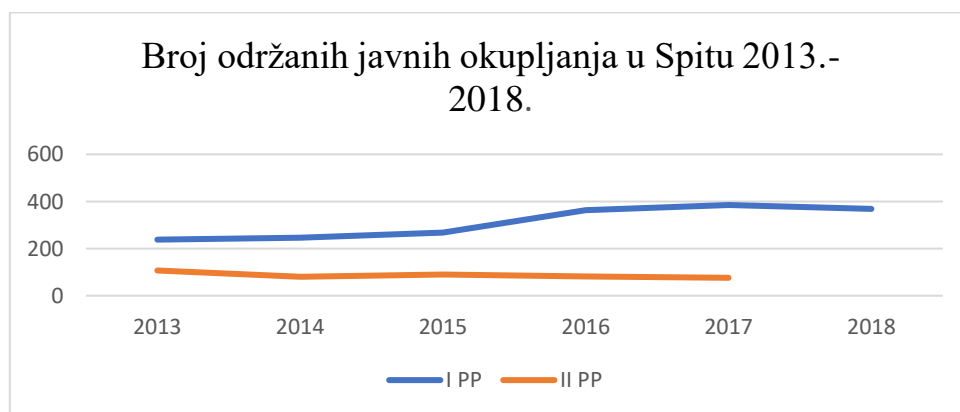
Tablica 1. Analiza održanih okupljanja 2013.-2018.

POLICIJSKA POSTAJA	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
I PP Split	238	246	268	363	385	368
II PP Split	107	81	90	82	76	70

Izvor: Izradio autor prema statističkim podacima.

U I PP Split uočen je porast javnih okupljanja u odnosu na 2013. godinu, dok je u II PP Split uočen pad javnih okupljanja u odnosu na 2013. godinu. U I PP Split broj javnih okupljanja povećao se s 238 na 268, dok je u II PP Split broj javnih okupljanja u 2013. godini bio 107, dok je u 2018. godini iznosio 70.

Grafikon 1. Broj održanih javnih okupljanja 2013.-2018. u Splitu

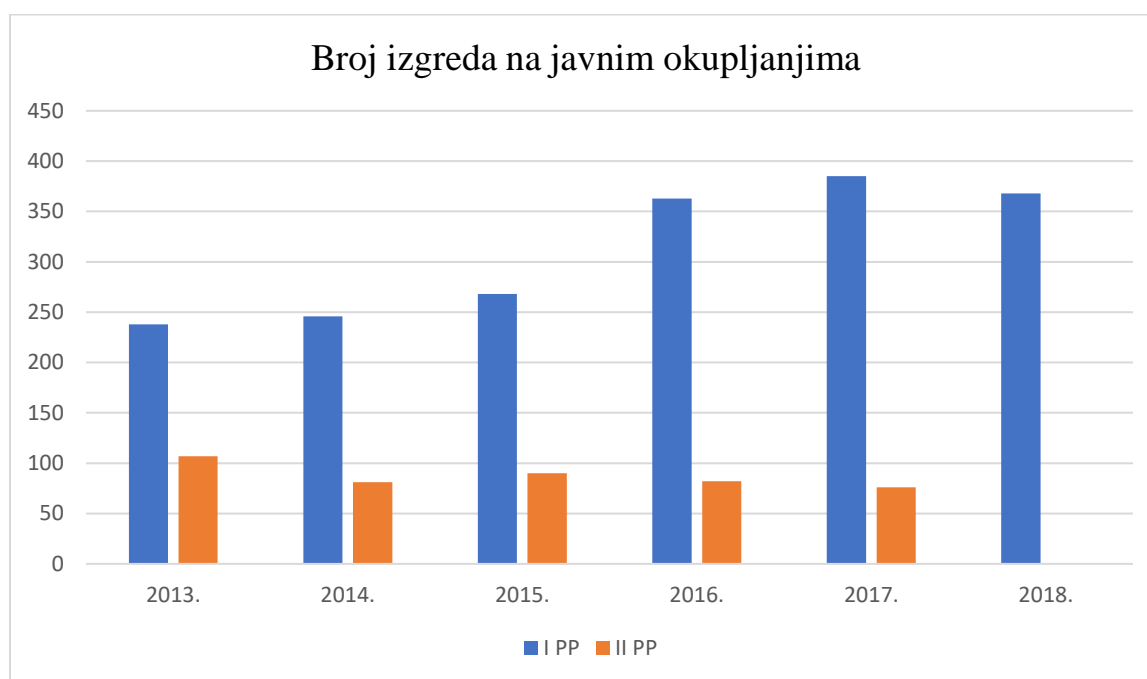
4.2. Broj izgeda na javnim okupljanjima u Splitu

U vremenskom periodu od 2013. do 2018. godine u tablici 2. prikazani su službeni statistički podaci o broju izgeda na javnim okupljanjima po policijskim postajama u Splitu.

Tablica 2. Broj izgeda na javnim okupljanjima u Splitu

POLICIJSKA POSTAJA	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
I PP Split	238	246	268	363	385	368
II PP Split	107	81	90	82	76	70

Grafikon 2. Broj izgeda na javnim okupljanjima

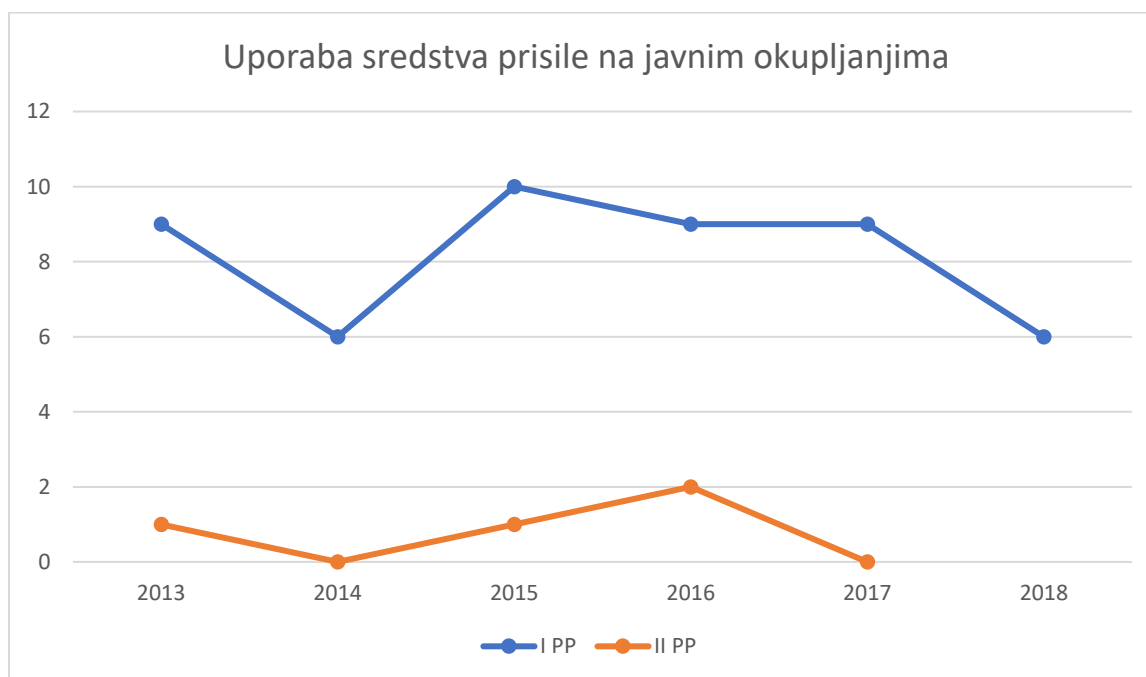
4.3. Uporaba sredstva prisile na javnim okupljanjima u Splitu

Tablica 3. Uporaba sredstva prisile

POLICIJSKA POSTAJA	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
I PP Split	9	6	10	9	9	6
II PP Split	1	/	1	2	/	/

Iz tablice 3. u kojoj su analizirane uporaba sredstva prisile za promatrano razdoblje evidentno je da je uporaba sredstva prisile bila najistaknutija u 2015. godini u nadležnosti I PP Split, dok je u 2013., 2016. i 2017. godini sredstvo prisile uporabljeno u devet navrata. Isto tako temeljem službenik podataka utvrđeno je kako II PP Split je rijeko ili nikako primjenjivala sredstva prisile.

Grafikon 3. Uporaba sredstva prisile na javnim okupljanjima

4.4. Nastradali građani na javnim okupljanjima u Splitu

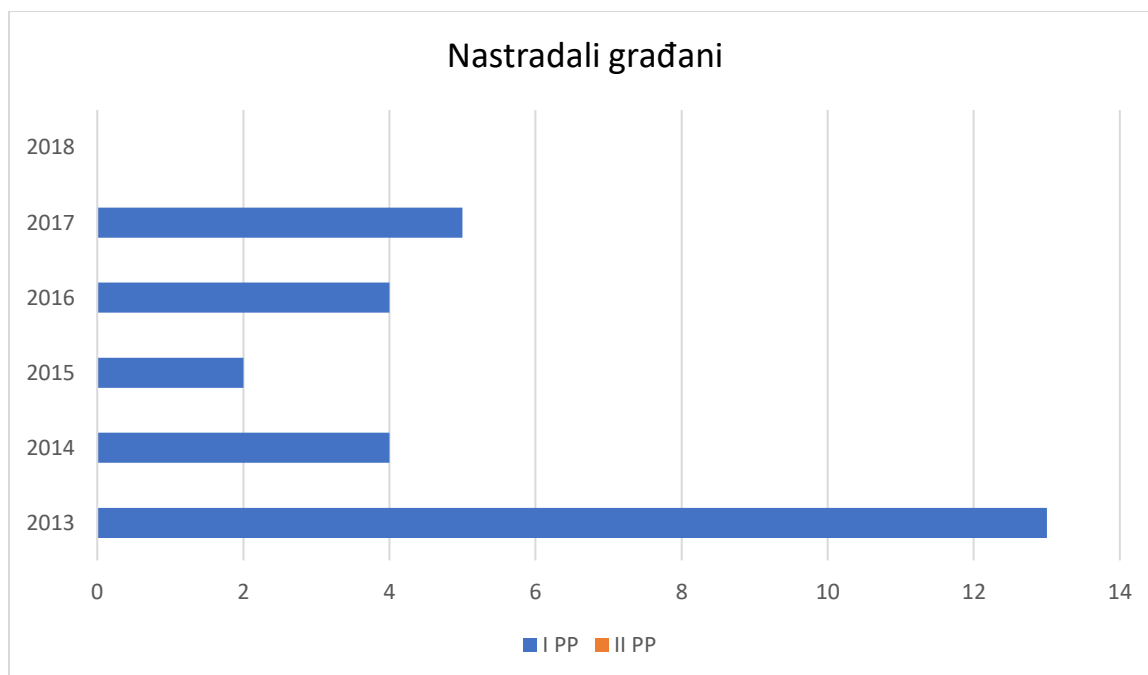
U vremenskom periodu od 2013. do 2018. godine u tablici 4. prikazani su službeni statistički podaci o nastradalim građanima tijekom javnih okupljanja po policijskim postajama u Splitu.

Tablica 4. Nastradali građani

POLICIJSKA POSTAJA	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
I PP Split	13	4	2	4	5	3
II PP Split	/	/	/	/	/	/

Iz tablice 3. razvidno je kako su svi nastradali građani bili u nadležnosti I PP Split. Najviši broj njih je nastradao 2013. godine.

Grafikon 4. Nastradali građani

4.5. Ozlijeđeni policijski službenici na javnim okupljanjima u Splitu

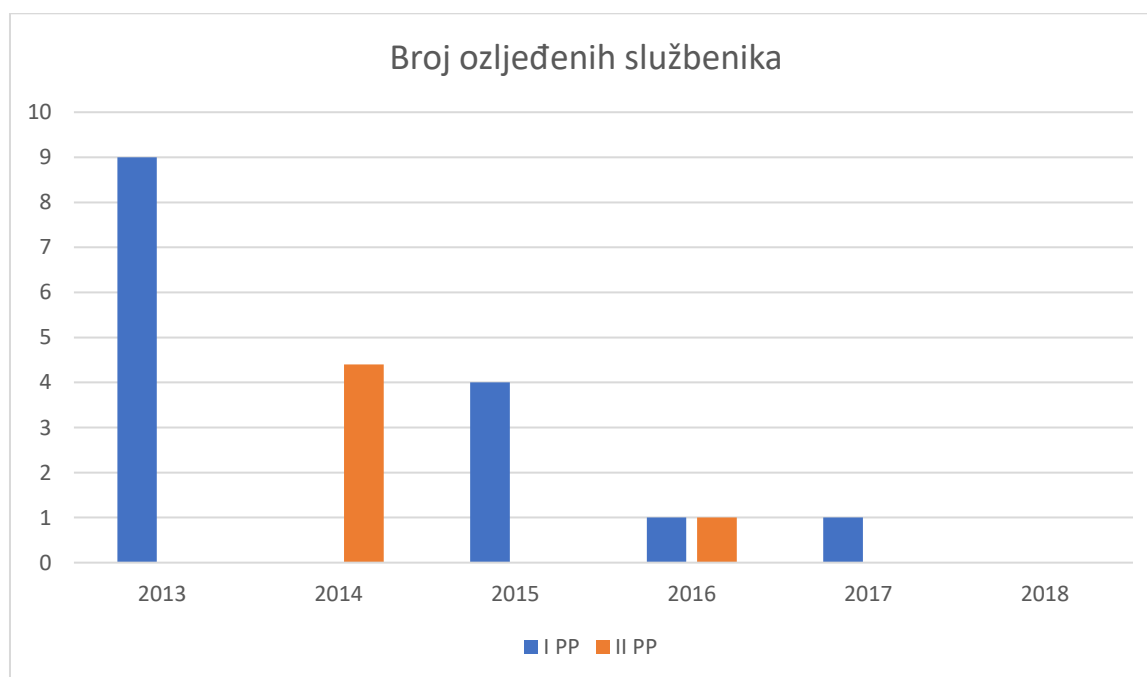
U vremenskom periodu od 2013. do 2018. godine u tablici 5. prikazani su službeni statistički podaci ozlijeđenim policijskim službenicima tijekom javnih okupljanja po policijskim postajama u Splitu.

Tablica 5. Ozlijeđeni policijski službenici

POLICIJSKA POSTAJA	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
I PP Split	9	/	4	1	1	/
II PP Split	/	/	/	1	/	/

Iz tablice 5. može se uočiti kako je najviši broj nastradalih policijskih službenika bio u 2013. godini, kada je njih ozlijeđeno njih ukupno 9, dok je tijekom cijelog perioda u II PP Split ozlijeđen samo jedan službenik i to 2016. godine

Grafikon 5. Ozlijeđeni službenici

4.6. Podnijete kaznene prijave tijekom javnim okupljanja u Splitu

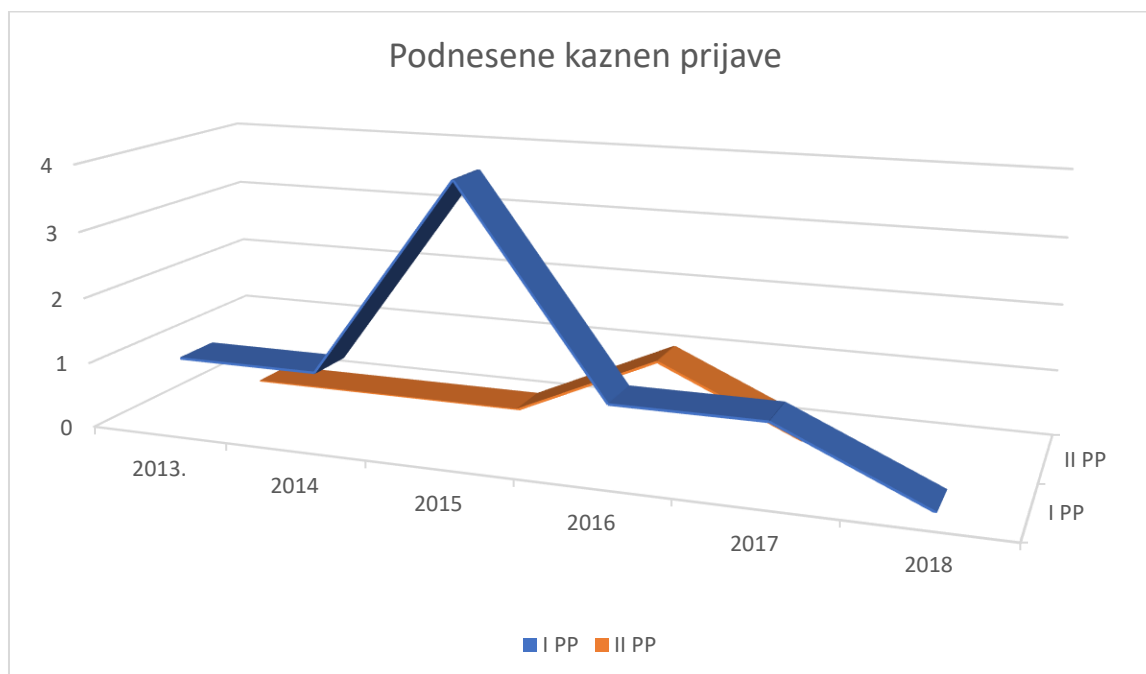
U tablici 6. analiziran je broj podnijetih kaznenih prijava u vremenskom periodu od 2013. do 2018. godine, a sve temeljem službenih statističkih podataka tijekom javnih okupljanja po policijskim postajama u Splitu.

Tablica 6. Podnijete kaznene prijave

POLICIJSKA POSTAJA	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
I PP Split	1	1	4	1	1	/
II PP Split	/	/	/	1	/	/

Iz tablice 6. razvidno je kako je broj podnošenja kaznenih prijava najviše iznosio u 2015. godini, i to samo 4 kaznene prijave u nadležnosti I PP Split, dok je II PP Split za vrijeme javnih okupljanja podnijela samo jednu kaznenu prijavu u 2016. godini.

Grafikon 6. Broj podnesenih kaznenih prijava

4.7. Podnijete prekršajne prijave tijekom javnim okupljanja u Splitu

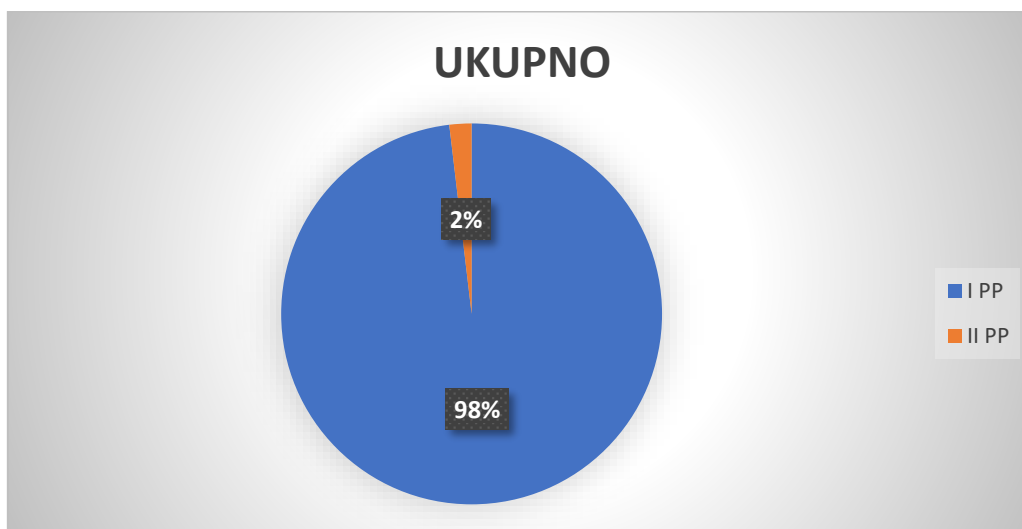
U tablici 7. analiziran je broj podnijetih prekršajnih prijava u vremenskom periodu od 2013. do 2018. godine, a sve temeljem službenih statističkih podataka tijekom javnih okupljanja po policijskim postajama u Splitu.

Tablica 7. Podnijete prekršajne prijave

POLICIJSKA POSTAJA	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	UKUPNO
I PP Split	459	279	489	401	484	192	2.304
II PP Split	9	3	2	6	12	12	44

Iz tablice 6. razvidno je kako je broj podnošenja prekršajnih prijava za razdoblje od 2013. do 2018. godine u nadležnosti I PP Split ukupno iznosio 2.304, dok je u slučaju II PP Split ukupno je podneseno samo 44 prekršajne prijave.

Grafikon 7. Broj podnesenih prekršajnih prijava za ukupno razdoblje

5. RASPRAVA

Javna okupljanja i incidenti na istima oduvijek su stvarali brojne rasprave, a iste se ponajprije odnose na športska natjecanja, konkretno na nogometne utakmice. K tome ide u prilog i činjenica da su se policijski službenici PU Zagrebačke i PU Primorsko-goranske posebno osvrnuli na praksu prekršajnih sudova. (13) Slijedom navedenog Prekršajni sud u Zagrebu u predmetu 30. PpJ-419/16 od 8. travnja 2016. incidenata na javnim okupljanjima kažnjavali su organizatore istih.

Dio presude Prekršajnog suda u Zagrebu povodom neprijavljivanja športskih natjecanja odnosi se na način okupljanja odnosno kako „*Okupljanje je bilo isključivo u svrhu organiziranog odlaska na utakmicu sa što manje problema i narušavanja reda i mira, a okupljeni su pjevali navijačke pjesme podrške Dinamu. Međutim, odredba čl. 4. Zakona o javnom okupljanju propisuje kako se mirnim okupljanjem i javnim prosvjedom podrazumijeva svako organizirano okupljanje više od 20 ljudi radi javnog izražavanja i promicanja političkih, socijalnih i nacionalnih uvjerenja i ciljeva. U konkretnom slučaju nije se radilo o organiziranom okupljanju u cilju izražavanja opisanih uvjerenja i ciljeva, nego se radilo o organiziranom odlasku na nogometnu utakmicu što ni u kojem slučaju ne potpada pod okupljanja opisana u odredbi čl. 4. Zakona o javnom okupljanju, a u odnosu na koje se moraju provesti mjere propisane odredbom čl. 16. i 17. Zakona o javnom okupljanju, neprovođenje kojih ima za posljedicu prekršajnu odgovornost propisanu odredbom čl. 35. Zakona o javnom okupljanju.*“ (14)

Nadalje valja istaknuti i još jedan dio presude u predmetu neprijavljivanja športskog natjecanja, odnosno u nastavnom dijelu rada ističe se presuda Prekršajni sud u Zagrebu: 52.PpJ-1147/14 od 21. studenoga 2014. a radi se o kriteriju određivanja javnog okupljanja i što isto podrazumijeva sukladno zakonskim propisima. „*... u pravu je prvostupanjski sud kad navodi da kritične zgode okupljeni navijači nisu održali okupljanje radi javnog izražavanja i promicanja političkih, socijalnih i nacionalnih uvjerenja i ciljeva u smislu odredbe članka 4. Zakona o javnom okupljanju pa stoga ni okrivljenik koji se optužnim prijedlogom tereti da je organizirao javno okupljanje većeg broja građana koji su se kretali kolničkim trakom na relaciji Tomislavov trg – Mihanovićeve - Vodnikova, a da nije prijavio mirno okupljanje, nije počinio prekršaj koji mu se stavlja na teret. Naime, odredbom članka 7. Zakona o javnom okupljanju propisano je da je organizator mirnog okupljanja i javnog prosvjeda dužan*

prijaviti održavanje mirnog okupljanja i javnog prosvjeda, što u konkretnom slučaju je nedvojbeno da okrivljenik nije organizirao okupljanje većeg broja građana koji bi javno izražavali i promovirali političke, socijalne i nacionalna uvjerenja i ciljeve". (15)

Ipak na području PU SD sva javna okupljanja su bila prijavljena, ali podaci koji se odnose na broj podnijetih prekršajnih prijava u vremenskom periodu 2013.-2018. ukazuje na povećan broj počinitelja prekršaja na području za koje je nadležna I PP Split. Broj prekršaja u tom periodu na područje I PP Split iznosio je 2.304, dok je na području II PP Split u istom razdoblju broj prekršajnih naloga iznosio samo 44. K tome ide u prilog činjenica da je I PP Split nadležna za područje na kojem se inače odvijaju sportska natjecanja i nogometne utakmice, a sukladno tome i broj prekršajnih postupaka je izuzetno brojna.

6. ZAKLJUČAK

Pravo na javno okupljanje je temeljno ljudsko pravo propisano aktom najveće pravne snage – Ustavom Republike Hrvatske, te je pored toga regulirano i nizom zakonskih i podzakonskih propisa. Zakonski propisi kojima je regulirano pravo na javno okupljanje je u prvom redu Zakon o javnom okupljanju, a potom ga slijede Zakon o sprječavanju naređa na športskim natjecanjima, Zakon o policijskim poslovima i ovlastima te pojedine odredbe Kaznenog zakona. Pravo na javno okupljanje i mirni prosvjed uređeno je u Ustavu Republike Hrvatske u okviru materije zaštite ljudskih prava i temeljnih sloboda, osobnih i političkih sloboda i prava.

Svakako da se pri javnim okupljanjima mogu dogoditi raznoliki neželjeni događaji, povezani s primjerice ozljeđivanjima građana i policijskih službenika. Pozitivni trendovi u smislu smanjenja broja ozljeđenih također se mogu primijetiti.

Javno okupljanje u Republici Hrvatskoj uživa status „temeljnog“ ustavno zajamčenog prava kome je zajamčena razrada u okviru kategorije „organskog zakona“. Javno okupljanje u Republici Hrvatskoj uživa status „temeljnog“ ustavno zajamčenog prava kome je zajamčena razrada u okviru kategorije „organskog zakona“.

Potrebno je stalno ulagati dodatne napore kako bi nam društvo bilo sigurnije.

7. LITERATURA

1. Kuća ljudskih prava Zagreb, dostupno na <http://www.kucaljudskihprava.hr/2017/12/29/sloboda-okupljanja-izazovi-i-stanje-u-hrvatskoj/> [pristupljeno 20.08.2019.]
2. Gardašević Đ. Pravo na javno okupljanje u hrvatskom i komparativnom pravu, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, god.48,3/2011: 487.-519.
3. Priručnik o policijskom osiguranju skupova uz poštivanje ljudskih prava, Ured za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR)
4. Guidelines on Freedom of Peaceful Assembly, 2nd edition, (Warsaw: OSCE/ODIHR/Venice Commission, 2010.), dostupno na: <http://www.osce.org/odihr/73405> [pristupljeno 20.08.2019.]
5. Ustav Republike Hrvatske („Narodne novine“ br. 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14)
6. Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (Narodne novine br. 18/97.- međ. Ugovori)
7. Kazneni zakon („Narodne novine“ br. 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18)
8. Zakon o javnom okupljanju („Narodne novine“ br. 128/99, 90/05, 139/05, 150/05, 82/11, 78/12)
9. Zakon o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima („Narodne novine“ br. 117/03, 71/06, 43/09, 34/11)
10. Zakon o policijskim poslovnima i ovlastima („Narodne novine“ br. 76/09, 92/14, 70/19)
11. Oduluka i Rješenje Ustavnog suda broj U-III-3846/2012. od 10. rujna 2013. ("Narodne novine" broj 120/13.)
12. Grižan M. Narušavanje javnog reda i mira Polic. sigur. (Zagreb), godina 26. (2017), broj 4, str. 388-390

13. Grižan M., Marić D. Navijački korteo s aspekta javnog okupljanja, Polic.sigur. (Zagreb), godina 28. (2019), broj. 2, str. 237-240
14. Presuda Prekršajni sud u Zagrebu: 52.PpJ-1147/14 od 21. studenoga 2014.
15. Presuda Prekršajni sud u Zagrebu: 30. PpJ-419/16 od 8. travnja 2016.

8. SAŽETAK

Procjena sigurnosti javnih okupljanja u gradu Splitu od 2013. do 2018.

Pravo na javno okupljanje je temeljno ustavno pravo te je kao takvo uređeno nizom zakonskih i podzakonskih propisa. Isto tako zaštićeno je i brojnim međunarodnopravnim dokumentima i konvencijama Europske Unije. Javno okupljanje predstavlja svako mirno okupljanje i javne prosvjede, javne priredbe i druge oblike okupljanja. Tijekom pisanja rada analizirano je stanje sigurnosti u Splitu od 2013. do 2018. godine, a podaci koji su obrađeni u radu su službeni podaci MUP-a.

Ključne riječi: javna okupljanja; grad Split; sigurnost;

ABSTRACT

Safety assessment of public assemblies in the city of Split since 2013. until 2018.

The right to public assessment is a fundamental and normal right as such is governed by a series of laws and regulations. It is also protected by a number of European Union instruments and conventions. A public gathering is any peaceful gathering and public protests, public events and other forms of gathering. During the writing of the paper, the security situation in Split was analyzed since 2013. until 2018., and the data proces brought up in the paper is official data of the Ministry of Internal Affairs.

Keywords: public gatherings; city of Split; security;

9. ŽIVOTOPIS

JAKOV BRADARIĆ-ŠLJUJO

Datum i mjesto rođenja: 23. ožujka 1992. godine u Splitu

Kontakt telefon: 099/653-7949

E-pošta: jbradaric.55@gmail.com

OBRAZOVANJE I OSPOSOBLJAVANJE

- 2017-2019** Sveučilište u Splitu, Sveučilišni odjel za forenzične znanosti,
Diplomski studij forenzika, modul I: Forenzika i nacionalna sigurnost (FINS)
- 2010-2017** Sveučilište u Splitu, Pomorski fakultet Split,
sveučilišni preddiplomski studij (stečeno zvanje bacc.ing.nautic.)
- 2006-2010** Elektrotehnička škola Split (tehničar za računarstvo)

RADNO ISKUSTVO

- 2013-2019** Ministarstvo unutarnjih poslova, PU SD,
II PP Split (policijski službenik)

10. IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, Jakov Bradarić-Šljujo, izjavljujem da je moj diplomski rad pod naslovom **'Procjena sigurnosti javnih okupljanja u gradu Splitu od 2013. do 2018.'** rezultat moga vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na izvore i radove navedene u bilješkama i popisu literature. Nijedan dio ovoga rada nije napisan na nedopušten način, odnosno nije prepisan bez citiranja i ne krši ničija autorska prava. Izjavljujem da nijedan dio ovoga rada nije iskorišten u nijednom drugom radu pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili obrazovnoj ustanovi. Sadržaj moga rada u potpunosti odgovara sadržaju obranjenoga i nakon obrane uređenoga rada.

Split, 10. rujna 2019.

Potpis studenta: